

แนวทางการออกแบบ

สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

(ฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๖๒)

(Hospital Design Guidelines)

โดย

คณะกรรมการกำหนดลักษณะมาตรฐานแบบอาคารและส่วนบริการต่าง ๆ

ของสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

กระทรวงสาธารณสุข

บทนำ

มาตรฐานสำหรับอาคารสถานพยาบาลเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้การบริการทางการแพทย์สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่สถานพยาบาลของรัฐ ทั้งหมดใช้มาตรฐานของอาคาร ซึ่งได้จากการศึกษาวิจัย คำนคว้า และจากประสบการณ์ของผู้ออกแบบที่เป็นหน่วยงานเฉพาะ ด้านมาเป็นเวลานานจนเป็นมาตรฐานที่สืบทอดกันมา ส่วนสถานพยาบาลในภาคเอกชนซึ่งมีหลากหลายรูปแบบด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินลงทุน การมีสถานที่ พื้นที่จำกัด การขาดประสบการณ์ของผู้ประกอบกิจการสถานพยาบาล ผู้ออกแบบไม่มีความรู้และอื่น ๆ อีกมาก ทำให้อาคารสถานที่ของสถานพยาบาลเอกชนมีหลากหลายตั้งแต่ที่ตั้งอยู่ในตึกแถว ในอาคารพาณิชย์ ดัดแปลงอาคารอื่นมา ฯลฯ การนำพื้นที่อาคารเหล่านี้มาใช้เป็นสถานพยาบาล ทำให้ไม่ได้มาตรฐาน และบางส่วนอาจจะไม่เหมาะสำหรับการเป็นสถานพยาบาล เช่น การใช้พื้นที่ในอาคารตึกแถวใต้ชั้นลอยเป็นห้องตรวจ ห้องเอกซเรย์ หรือใช้ชั้นลอยบนตึกแถว เป็นห้องผ่าตัด เป็นต้น

แม้ว่าโรงพยาบาลเอกชนส่วนหนึ่ง ที่ผู้ประกอบกิจการสถานพยาบาลที่เห็นความสำคัญ ได้จัดให้มีการออกแบบและก่อสร้างอาคารสถานพยาบาลที่ได้มาตรฐานจนเป็นที่ยอมรับในระดับสากลมีใช้บริการทั้งในประเทศและต่างประเทศมากมาย เป็นรายได้นำเข้าสู่ประเทศแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีสถานพยาบาลอีกจำนวนมาก ที่อาคารสถานที่ยังด้อยมาตรฐานด้วยเหตุผลหลายประการ ซึ่งอาจจะมาจากการขาดประสบการณ์ ขาดทักษะ และหลักวิชาการที่ถูกต้อง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ โดย กองแบบแผน กองวิศวกรรมการแพทย์ และสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ จึงเห็นความจำเป็นที่ต้องจัดทำแนวทางการออกแบบ และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของโรงพยาบาลเอกชน เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ออกแบบ ผู้ประกอบกิจการ นำไปศึกษาและปฏิบัติ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

เกณฑ์มาตรฐานในเอกสารนี้เป็นเพียง “เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ” เท่านั้น ที่ให้สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนได้เป็นแนวทางปฏิบัติในการออกแบบและก่อสร้างอาคารสถานพยาบาล ซึ่งแนวทางนี้ได้จากการศึกษาและการประชุมหารือกันในคณะอนุกรรมการกำหนดลักษณะ มาตรฐานแบบอาคารและส่วนบริการต่าง ๆ ของสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรม ด้านการออกแบบ ด้านโครงสร้าง ด้านผังเมืองและโยธาจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และหน่วยงานภายนอก ผู้แทนกองวิศวกรรมทางการแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ผู้แทนกองกฎหมาย กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ผู้แทนจากสาขาวิชาชีพต่างๆ รวมทั้งผู้ประกอบโรคศิลปะ ผู้แทนจากสำนักงานปรมานูเพื่อสันติ และผู้แทนสมาคมโรงพยาบาลเอกชน เป็นต้น เพื่อหาจุดร่วมและเกณฑ์ที่ยอมรับได้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบได้จริง และเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจสถานพยาบาลในภาคเอกชน อีกทั้งหากสถานพยาบาลเอกชนสามารถออกแบบและก่อสร้างอาคารสถานพยาบาลที่ได้ประสิทธิภาพและมาตรฐานแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความสะดวกต่อการให้บริการและเป็นการลดความเสี่ยงต่อการร้องเรียนสถานพยาบาลอีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานพยาบาลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

คณะผู้จัดทำ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ประกอบการสถานพยาบาลและผู้ออกแบบมีแนวทางและเกณฑ์การออกแบบที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้งานและเพื่อให้ผู้มาใช้บริการมีความปลอดภัย โดยเกณฑ์นี้มีได้มุ่งหมายจะให้ถือเป็นมาตรฐานที่จะต้องถือปฏิบัติ แต่เป็นเพียงแนวทางการออกแบบ (Design Guidelines) ที่ต้องการให้

1. ให้สถานพยาบาลในประเทศไทยมีแนวทางการออกแบบที่เป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ได้
2. ให้สถานพยาบาลมีความมั่นคง สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย เพื่อให้ผู้มาใช้บริการเกิดความเชื่อมั่น
3. ให้การขออนุญาตมีเกณฑ์ การพิจารณาอนุญาต ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันต่อไป
4. เพื่อสร้างแนวทางการออกแบบสถานพยาบาลให้ผู้ออกแบบสถานพยาบาลที่ไม่มีประสบการณ์
5. เพื่อลดข้อผิดพลาดจากการออกแบบก่อสร้างสถานพยาบาลที่ไม่เหมาะสม
6. เพื่อลดอุบัติเหตุ และภาวะเสี่ยงจากการใช้อาคาร
7. เพื่อพัฒนาแนวทางของการออกแบบก่อสร้างสถานพยาบาล ให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป
8. เพื่อให้ผู้ออกแบบ ทราบถึงกฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติตาม

เป็นที่ยอมรับกันในระดับสากลว่าการออกแบบอาคารสถานที่ ของสถานพยาบาลมีผลกระทบต่อคุณภาพของการให้บริการของสถานพยาบาล สถานพยาบาลที่ได้รับการออกแบบก่อสร้างที่ดี ถูกต้อง ตามเกณฑ์ นอกจากจะมีผลช่วยให้การให้บริการทางการแพทย์ การพยาบาลมีประสิทธิภาพและคุณภาพดีขึ้นแล้ว ในส่วนของการบริหารงานการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการใช้อาคาร บำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายของพลังงาน ก็จะสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแนวทางการออกแบบอาคารสถานพยาบาลก็เพื่อต้องการให้เป็นการเริ่มต้นที่จะพัฒนาต่อไปจึงได้กำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำที่พิจารณาแล้วสามารถนำไปใช้ได้โดยไม่มีผลกระทบต่อการค้าการลงทุนหรือการลงทุนในขั้นนี้มากนัก แต่ถ้าผู้ออกแบบหรือผู้ประกอบการ ที่จะใช้เกณฑ์ที่สูงกว่าแนวทางในเอกสารฉบับนี้ เพื่อคุณภาพที่ดีขึ้น ก็จะสามารถกระทำได้ ซึ่งจะเป็นการทำให้มาตรฐานของอาคารสถานพยาบาลในประเทศไทยเราได้รับการยกระดับขึ้นต่อไปจากมาตรฐานการให้บริการที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วในปัจจุบัน ทั้งนี้ ในการจัดทำเอกสารฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข (ครั้งที่ ๑) จากฉบับเดิม เนื่องจากการเพิ่มเติมส่วนของเนื้อหาเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในบทที่ ๓ ได้แก่

- การเพิ่มแผนกการให้บริการในสถานพยาบาลให้ครอบคลุมมากขึ้นกว่าฉบับเดิม เช่น แผนกเภสัชกรรม แผนกทันตกรรม แผนกแพทย์แผนไทย และแผนกแพทย์แผนจีน เป็นต้น รวมทั้ง
- ปรับรายละเอียดองค์ประกอบภายในแผนกต่างๆ รวมทั้งปรับแก้ไขขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในห้องหรือแผนกบางแผนกให้มีความเหมาะสมและสะดวกต่อการใช้งานจริง
- กำหนดเกณฑ์การพิจารณาเรื่องความสูง (จากพื้นถึงฝ้าเพดาน) ที่ยอมรับได้ไม่น้อยกว่า ๒.๔ เมตร

นอกจากนี้ได้มีการปรับคำถุคติรวมทั้งข้อมูลในเอกสารบางส่วนให้ถูกต้องและเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์และมาตรฐานวิชาชีพที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย แต่ยังคงเนื้อหาและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ของฉบับเดิมไว้.

สารบัญ

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการพื้นที่ชั้นต่ำของสถานพยาบาล (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

รายการ บทนำ วัตถุประสงค์	หน้า
➤ แผนกผู้ป่วยนอก (The Out Patient Department)	๑
➤ แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน (Accident and Emergency Department)	๒
➤ แผนกห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ (Laboratory)	๓
➤ แผนกรังสีวินิจฉัย (Diagnostic Radiology Department)	๔-๕
➤ แผนกศัลยกรรม/ห้องผ่าตัด (Surgical Department/Operating Room)	๖
➤ แผนกสูติกรรม (OBSTRETIC GYNECOLOGY Department)	๗
➤ แผนกไตเทียม (Hemodialysis Department)	๘
➤ หออภิบาลผู้ป่วยวิกฤต (Intensive Care Unit: ICU)	๙
➤ แผนกผู้ป่วยใน (Inpatient Department)	๑๐
➤ แผนกกายภาพบำบัด (Physical Therapy)	๑๑
➤ แผนกเภสัชกรรม (Pharmacy Department)	๑๒
➤ แผนกทันตกรรม (Dental Department)	๑๓
➤ แผนกแพทย์แผนไทย (Thai Traditional Medicine Department)	๑๔
➤ แผนกแพทย์แผนจีน (Chinese Traditional Medicine)	๑๕

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล
แผนกผู้ป่วยนอก (The Out Patient Department)

ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			หมายเหตุ			
				๑-๑๐ เตียง	๑๑-๓๐ เตียง		๓๑-๖๐ เตียง		๖๑-๙๐ เตียง		๙๑ เตียงขึ้นไป					
	พ.ต.ร.ม., ต.ร.ม./ห้อง, ต.ร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด(ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	ความกว้างเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)		ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)
๑	บริเวณที่วางเปลและรถเข็น			/		/		/		/		/				
๒	ติดต่อ, สอภาม		๒.๔	/		/		/		/		/				
๓	บริเวณที่ทำบัตรใหม่, เก็บ		๒.๔	/		/		/		/		/				
๔	บริเวณสำหรับคัดกรองผู้ป่วย		๒.๔	/		/		/		/		/				
๕	ล็อกพักคอย (สามารถใช้ร่วมกับส่วนกลางได้)		๒.๔	/		/		/		/		/				
๖	เคาน์เตอร์พยาบาล	๒.๕ *	๒.๔	/		/		/		/		/			* เป็นไปตามความเหมาะสมของจำนวน พยาบาลที่ปฏิบัติงาน ณ เวลา นั้น	
๗	จุดลงทะเบียน		๒.๔													
๘	ห้องให้คำปรึกษา (อย่างน้อย ๑ ห้อง)	๖.๐	๒.๔			/		/		/		/				
๙	ห้องตรวจสำหรับ รพ. ทั่วไป		๒.๕	๒.๔		/		/		/		/				
	- ห้องตรวจสูติ-นรีเวชกรรม (ถ้ามี)	๙.๐	๒.๕	๒.๔												
	- ห้องตรวจศัลยกรรม (ถ้ามี)	๙.๐	๒.๕	๒.๔												
	- ห้องตรวจอายุรกรรม (ถ้ามี)	๙.๐	๒.๕	๒.๔												
	- ห้องตรวจเด็ก (ถ้ามี)	๙.๐	๒.๕	๒.๔												
	- ห้องตรวจ PV (ถ้ามี)	๙.๐	๒.๕	๒.๔												
	- ห้องตรวจหู, คอ, จมูก (ถ้ามี)	๙.๐	๒.๕	๒.๔												
	- ห้องตรวจตา (ถ้ามี) *	๙.๐	๒.๕	๒.๔												* ถ้ามีอุปกรณ์พิเศษต้องมีพื้นที่ที่เหมาะสม
	- ห้องตรวจการได้ยิน (ถ้ามี) *	๙.๐	๒.๕	๒.๔												* กรณีที่มีผู้ตรวจการได้ยิน จัดให้มีขนาดพื้นที่ รวมทั้งส่วนแคบที่สุด และความสูง ตามความ เหมาะสม
	- ห้องแก้ไขการพูด *	๑๒.๐		๒.๔												* อ้างอิงจากมาตรฐานการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแก้ไขความผิดปกติของการสื่อ ความหมายโดยคณะกรรมการวิชาชีพสาขา การแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย ประเทศกว้างอย่างน้อย ๙๐ ซม. และกรณีที่มี ผู้รับบริการที่เป็นเด็กต้องมีห้องสังเกตการณ์ อย่างน้อย ๔ ตร.ม.
- ห้องตรวจผิวหนัง (ถ้ามี)	๙.๐	๒.๕	๒.๔													
- ห้องตรวจจิตเวช (ถ้ามี)	๙.๐	๒.๕	๒.๔													
- ห้องตรวจยาเสพติด (ถ้ามี)	๙.๐	๒.๕	๒.๔													
๑๐	'บริเวณสังเกตอาการ	๖/เตียง		๒.๔												
๑๑	'ห้อง Treatment (ถ้ามี)	๗.๕	๒.๕	๒.๔												

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- ห้องตรวจ PV ที่เหมาะสมควรมีห้องน้ำอยู่บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงที่ตรวจ PV อย่างน้อย ๑ ห้อง
- กรณี ห้องตรวจพิเศษที่มีอุปกรณ์พิเศษต้องจัดให้มีขนาดพื้นที่ที่เหมาะสม
- ทางเข้าห้องน้ำผู้ป่วย กำหนดความกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕ เมตร โดยไม่ถือเป็นทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วย
- ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องการขนส่งผู้ป่วยโดยเตียงขึ้นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ หมวด ๒ ข้อ ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด
- ข้อกำหนดการปรับอากาศและการไหลเวียนของอากาศอย่างน้อยต้องเป็นไปตามมาตรฐานของสภาวิศวกรรมการปรับอากาศแห่งประเทศไทย
- โรงพยาบาลขนาดเล็กที่ไม่บังคับให้มีแผนกตามที่กฎหมายกำหนด หากจัดให้มีแผนกดังกล่าวต้องจัดให้มีบริการภายในแผนกให้ครบถ้วน
- กรณีที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศกำหนดความสูงไม่น้อยกว่า ๓ เมตรและแสดงทิศทางการไหลเวียนของอากาศด้วย

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล
แผนกห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ (Laboratory)

ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก						ขนาดกลาง						ขนาดใหญ่			หมายเหตุ
	พ.ท.ตร.ม.,ตร.ม./ห้อง,ตร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด (ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	๑-๑๐ เตียง			๑๑-๓๐ เตียง			๓๑-๖๐ เตียง			๖๑-๙๐ เตียง			๙๑ เตียงขึ้นไป			
				ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	
พื้นที่ส่วนปฏิบัติการวิเคราะห์																			
๑ พื้นที่เจาะเลือดและเก็บตัวอย่าง			๒.๔	/*	๑		/*	๒		/*	๒		/*	๓		/*	๔		*อาจใช้ร่วมกับ OPD
๒ ห้องปฏิบัติการกลาง			๒.๔	/	๑		/	๑		/	๑		/	๑		/	๑		
๓ ห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยา (ถ้ามี)			๒.๔								๑		/	๑		/	๑		
๔ ห้อง/บริเวณปฏิบัติการธนาคารเลือด (ถ้ามี)			๒.๔	/	๑		/	๑		/	๑		/	๑		/	๑		
พื้นที่รวมส่วนปฏิบัติการวิเคราะห์							๒๕			๓๐			๕๐			๕๐		๕๐	
พื้นที่ส่วนสนับสนุน																			
๑ บริเวณพักคอย			๒.๔	/*			/*			/*			/*			/*			*อาจใช้ร่วมกับ OPD
๒ ห้องน้ำ ส้วม (เก็บสิ่งส่งตรวจ) *			๒.๔	/*			/*			/*			/*			/*			*อาจใช้ร่วมกับ OPD
๓ บริเวณรับตัวอย่าง			๒.๔	/	๑		/	๑		/	๑		/	๑		/	๑		
๔ ห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์							/	๑		/	๑		/	๑		/	๑		
๕ ห้องพักแอร์	๖.๐		๒.๔				/	๑		/	๑		/	๑		/	๑		
๖ บริเวณล้าง/จัดการตัวอย่างหลัง			๒.๔	/*	๑		/*	๑		/	๑		/	๑		/	๑		* อาจใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- ทางเข้าห้องนำผู้ป่วย กำหนดความกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕ เมตร โดยไม่ถือเป็นทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วย
 - ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องมีการขนส่งผู้ป่วยโดยเตียงเข็นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ หมวด ๒ ข้อ ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด
 - การจัดสรรพื้นที่ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ (งานเทคนิคการแพทย์) หลักการและเหตุผล
ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ (งานเทคนิคการแพทย์) เป็นพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบการดูแลสุขภาพในระบบสุขภาพ ผ่านทางการตรวจวิเคราะห์ในรายการทดสอบต่างๆ จากสิ่งส่งตรวจของมนุษย์ ที่ต้องมีการจัดสรรพื้นที่เฉพาะให้เหมาะสม มีความปลอดภัยต่อผู้รับบริการ และผู้ปฏิบัติการจากการติดเชื้อ การแพร่เชื้อ การปนเปื้อน ที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการวิเคราะห์ได้
- พื้นที่ส่วนงานธุรการ/รับตัวอย่างตรวจ/ออกผลการตรวจวิเคราะห์
 - พื้นที่ส่วนเก็บสิ่งส่งตรวจ (เจาะเลือด)
 - พื้นที่ส่วนปฏิบัติการวิเคราะห์
 - ห้องปฏิบัติการกลาง (เคมีคลินิก/ โลหิตวิทยา/ จุลทรรศนศาสตร์)
 - ห้องปฏิบัติการที่ต้องแยกพื้นที่เฉพาะ ได้แก่ ห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยา (เพาะเชื้อ) และห้องปฏิบัติการงานธนาคารเลือด
 - พื้นที่ส่วนล้างและจัดการของเสีย
 - พื้นที่ส่วนจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ นำยาทางการแพทย์
 - พื้นที่ส่วนจัดเก็บเอกสาร/server
 - พื้นที่ส่วนห้องพักเจ้าหน้าที่แอร์ (กรณีที่มีการให้บริการ ๒๔ ชั่วโมง)

แหล่งข้อมูล : จากสภาเทคนิคการแพทย์

แผนกรังสีวินิจฉัย (Diagnostic Radiology Department)

	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)	ขนาดเล็ก				ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่	
		๑-๑๐ เทียง		๑๑-๓๐ เทียง		๓๑-๖๐ เทียง		๖๑-๙๐ เทียง		๙๑ เทียงขึ้นไป	
๑๒	บริเวณเก็บบิล์ม										
๑๓	บริเวณเก็บบางใส										
๑๔	ห้องนอนเอร์ (แยกชาย-หญิง)	๖.๐		๒.๔							

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- ห้องที่มีการติดตั้งเครื่องกำเนิดรังสี (เช่น เครื่อง X-ray/ CT Scan) จะต้องมีการบุตะกั่วทั้ง ๔ ด้าน หนาไม่น้อยกว่า ๑.๒ มิลลิเมตร หรือ ผงนิกคอนกรีต (ใช้อิฐมอญตัน) ผนัง ทั้ง ๔ ด้าน หนาน้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร ประตูบุตะกั่วหนาไม่น้อยกว่า ๑.๒ มิลลิเมตร โดยผนังคอนกรีตต้องมีความหนาแน่นอย่างน้อย ๒,๓๕๐ กก./ตร.ม. หรือแสดงการมาตรการการป้องกันรังสีอื่นๆ อย่างชัดเจน
- ห้องที่มีการติดตั้งเครื่องกำเนิดคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (เช่น เครื่อง MRI) จะต้องมีการบุทองแดงทั้ง ๖ ด้าน หรือแสดงการมาตรการการป้องกันคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอื่นๆ อย่างชัดเจน ทั้งนี้เส้นแรงแม่เหล็ก
- ทางเข้าห้องนำผู้ป่วย กว้าง ๑.๕ เมตร โดยไม่ถือเป็นทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วย
- ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องมีการขนส่งผู้ป่วยโดยเตียงขึ้นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ.๒๕๕๘ หมวด ๒ ข้อ ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนด
- ห้องที่มีการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคด้วยเวชศาสตร์นิวเคลียร์ ต้องมีการกันแยกพื้นที่ใช้งานที่มีรังสีเป็นพื้นที่ควบคุมทางรังสี
- ห้องพักรักษาผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยเวชศาสตร์ ต้องแยกออกจากผู้ป่วยอื่นๆ ด้วยผนังห้องที่มีความหนาเพียงพอที่จะป้องกันการแผ่รังสีจากตัวผู้ป่วยได้

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล
แผนกศัลยกรรม/ห้องผ่าตัด (Surgical Department/Operating Room)

ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก						ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่		หมายเหตุ	
				๑-๑๐ เตียง		๑๑-๓๐ เตียง		๓๑-๖๐ เตียง		๖๑-๙๐ เตียง		๙๑ เตียงขึ้นไป					
	พท.ตร.ม., ตร.ม./ห้อง, ตร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด(ม.)	ความสูงตั้งแต่พื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)		
STAFF AREA																	
- เคาน์เตอร์พยาบาล OR	๒.๕*	๒.๐	๒.๕														* เป็นไปตามความเหมาะสมของจำนวนพยาบาลที่ปฏิบัติงาน ณ เวลานั้น
- เคาน์เตอร์พยาบาล RR	๒.๕*	๒.๐	๒.๕														
๑ บริเวณเก็บเสื้อผ้าและของส่วนตัว		๒.๐	๒.๕					/		/			/				
๒ ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า		๒.๐	๒.๕					/		/			/				
๓ ห้องพักเจ้าหน้าที่	๕.๐	๒.๐	๒.๕					/		/			/				
๔ บริเวณบริหารงานบริการ		๒.๐	๒.๕					/		/			/				
๕ ห้องเจ้าหน้าที่เวร	๖.๐	๒.๐	๒.๕					/		/			/				
๖ บริเวณรับคนไข้		๒.๐	๒.๕					/		/			/				
๗ Transfer Areas	๕.๐	๒.๐	๒.๕					/		/			/				
๘ ห้องเตรียมคนไข้ (สำหรับ Day Surgery) *	๗.๕	๒.๐	๒.๕														* ควรมีห้องน้ำในตัว
PROCEDURE AREA																	
๙ บริเวณล้างมือเจ้าหน้าที่								/		/			/				๑ อย่างล้างมือ ต่อ ๒ ห้องผ่าตัด (๑:๒)
๑๐ Operation Rooms	๒๐.๐	๕.๐	๒.๕					/		/			/				รพ.ขนาด ๖๐- ๑๒๐ เตียง ต้องมีอย่างน้อย ๑ ห้องผ่าตัด และเพิ่มขึ้น ๑ ห้องผ่าตัด ต่อ ทุกๆ ๑๒๐ เตียง ที่เพิ่มขึ้น (๑ ห้องผ่าตัด : ๑๒๐ เตียง)
ส่วนประกอบอื่นๆ																	
๑๑ Recovery Rooms	ระยะข้างเตียงถึงม้าน โดยรอบทั้ง ๒ ข้างๆละ ไม่น้อยกว่า ๙๐ ซม.		๒.๕					/		/			/				๑.๕ เตียง ต่อ ๑ ห้องผ่าตัด และเพิ่มขึ้น ๑ เตียงต่อทุกห้องผ่าตัดที่เพิ่มขึ้น
๑๒ Sterile storage Area								/		/			/				
๑๓ บริเวณบริการวิสัญญี								/		/			/				
๑๔ Disposal Room								/		/			/				

ข้อกำหนดเพิ่มเติม:

- ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องมีการขนส่งผู้ป่วยโดยเตียงขึ้นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ หมวด ๒ ข้อ ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด
- ข้อกำหนดการปรับอากาศและการไหลเวียนของอากาศอย่างน้อยต้องเป็นไปตามมาตรฐานของสภาวิศวกรรมการปรับอากาศแห่งประเทศไทย
- กรณีที่มีการใช้เครื่อง Fluoroscope ผนังของห้องจะต้องแสดงการป้องกันรังสีและผลการตรวจรังสีด้วย

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล
แผนกสูติกรรม (OBSTRETIC GYNECOLOGY Department)

ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก				ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่		หมายเหตุ			
				๑-๑๐ เตียง		๑๑-๓๐ เตียง		๓๑-๖๐ เตียง		๖๑-๙๐ เตียง		๙๑ เตียงขึ้นไป					
	พท. ตร.ม./ห้อง, ตร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด(ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	ความลึกเป็นจำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความลึกเป็นจำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความลึกเป็นจำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความลึกเป็นจำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความลึกเป็นจำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)		ความลึกเป็นจำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	
๑	โถงพักคอยสำหรับญาติผู้ป่วย			๒.๔						/		/		/			
๒	ห้องตรวจ/เตรียมคลอด (PV)	๙.๐		๒.๔						/		/		/			ที่เหมาะสมต้องมีห้องน้ำในห้อง
๓	ห้องรอกคลอด	๖.๐		๒.๔						/		/		/			๑ เตียงรอกคลอด ต่อ ๑ เตียงคลอด ในกรณีที่มีเทคโนโลยีที่สามารถใช้เตียงคลอดเป็นเตียงรอกคลอดได้ สามารถใช้ร่วมกันได้ แต่หากมีจำนวนคนรอกคลอดเป็นจำนวนมากจะต้องจัดสรรให้มีเตียงรอกคลอดเพียงพอต่อการบริการและเหมาะสม
๔	ห้องน้ำ/ห้องส้วม									/		/		/			
๕	ห้องคลอด	๑๖.๐		๒.๔						/	๑	/	๒	/	**		** รพ.ขนาด ๖๐ - ๑๒๐ เตียง ต้องมีอย่างน้อย ๑ ห้องคลอดและเพิ่มขึ้น ๑ ห้องคลอด ต่อ ทุกๆ ๑๒๐ เตียง ที่เพิ่มขึ้น
๖	ห้องคลอดติดเชื้อ	๑๖.๐		๒.๔													
๗	Nursery Station ห้องคลอด	๔.๐		๒.๔						/		/		/			
๘	บริเวณสังเกตอาการคนไข้หลังคลอด	๖.๐		๒.๔						/		/		/			
Nursery																	
๙	ห้อง Nursery	ระยะห่างระหว่างเตียง ทั้ง ๒ ข้างๆ ละ ไม่น้อยกว่า ๙๐ ซม.		๒.๔						/		/		/			
๑๐	Nurses Station ห้อง Nursery	๖.๐		๒.๔						/		/		/			
๑๑	ห้องแยกติดเชื้อ	ระยะข้างเตียงถึงม่าน โดยรอบทั้ง ๒ ข้างๆ ละ ไม่น้อยกว่า ๙๐ ซม.		๒.๔													
๑๒	ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าเจ้าหน้าที่		๒.๐	๒.๔						/		/		/			
๑๓	บริเวณเตรียมนม, เครื่องดื่ม									/		/		/			
๑๔	ห้องเก็บอุปกรณ์									/		/		/			
๑๕	บริเวณล้างมือหน้าห้องคลอด									/		/		/			
๑๖	บริเวณเก็บของสะอาด (Clean Room)									/		/		/			
๑๗	ห้องพักของสกปรก (Dirty Room)									/		/		/			
๑๘	ห้องพักเจ้าหน้าที่เวร	๖.๐		๒.๔ *						/		/		/			
๑๙	บริเวณจอดรถเข็น, เปลเข็น									/		/		/			

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- ทางเข้าห้องน้ำผู้ป่วย กว้าง ๑.๕ เมตร โดยไม่ถือเป็นทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วย
- ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องมีการขนส่งผู้ป่วยโดยเตียงขึ้นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ หมวด ๒ ข้อ ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด
- ข้อกำหนดการปรับอากาศและการไหลเวียนของอากาศอย่างน้อยต้องเป็นให้ได้ตามมาตรฐานของสภาวิศวกรรมการสถานแห่งประเทศไทย

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล
แผนกไตเทียม (Hemodialysis Department)

ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก						ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่		หมายเหตุ
	พพ.ตร.ม./ห้อง, ตร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด(ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	๑-๑๐ เตียง		๑๑-๓๐ เตียง		๓๑-๖๐ เตียง		๖๑-๙๐ เตียง		๙๑ เตียงขึ้นไป				
				ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น	จำนวน			
๑ โถงพักคอย			๒.๔	/		/		/		/		/				
๒ บริเวณรับคนไข้			๒.๔	/		/		/		/		/				
๓ ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าเจ้าหน้าที่			๒.๔													
๔ จุดบริการคนไข้ล้างไต	๔*/เตียง	๑.๘	๒.๔	/		/		/		/		/				* อ้างอิงจากประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรฐานการให้บริการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในสถานพยาบาล
๕ Nurse's Station			๒.๔	/		/		/		/		/				
๖ ห้องพักเจ้าหน้าที่			๒.๔													
๗ ห้องน้ำเจ้าหน้าที่				/		/		/		/		/				
๘ ห้องน้ำผู้ป่วย				/		/		/		/		/				หากมีในบริเวณใกล้เคียง สามารถใช้ร่วมกันได้
๙ บริเวณติดตั้งระบบน้ำบริสุทธิ์				/		/		/		/		/				
๑๐ ห้องล้างตัวกรอง				/		/		/		/		/				
๑๑ ห้องเก็บตัวกรอง				/		/		/		/		/				
๑๒ บริเวณเก็บอุปกรณ์																

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- การวัดทางสัญจรร่วมระหว่างปลายเตียงกับปลายเตียง และ ปลายเตียงกับผนัง ให้วัดจากขอบพื้นที่ ๔ ตร.ม./เตียง ของด้านหนึ่งถึงพื้นที่อีกด้านหนึ่ง (ขอบขอบพื้นที่ ๔ ตร.ม./เตียง ของเตียงอีกด้านหรือขอบผนังด้านข้างหรือฝั่งตรงข้าม)
- ขนาดของห้องบริการฟอกเลือดต้องสัมพันธ์กับจำนวนเตียง อุปกรณ์ และพื้นที่ใช้สอย พร้อมทั้งเหมาะสมในการปฏิบัติงานที่ได้ตามมาตรฐาน โดยมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า ๔ ตารางเมตรต่อหนึ่งจุด
- ทางเข้าห้องน้ำผู้ป่วย กว้าง ๑.๕ เมตร โดยไม่ถือเป็นทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วย
- ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องมีคนส่งผู้ป่วยโดยเตียงเข็นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ หมวด ๒ ข้อ ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด
- ข้อกำหนดการปรับอากาศและการไหลเวียนของอากาศอย่างน้อยต้องเป็นให้ได้ตามมาตรฐานของสภาวิศวกรรมการปรับอากาศแห่งประเทศไทย

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล
หอผู้ป่วยผู้ป่วยวิกฤต (Intensive Care Unit: ICU)

-	ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก						ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่		หมายเหตุ
		พท.ตร.ม., ตร.ม./ห้อง, ตร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด(ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	๑-๑๐ เตียง		๑๑-๓๐ เตียง		๓๑-๖๐ เตียง		๖๑-๙๐ เตียง		๙๑ เตียงขึ้นไป				
					ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น	จำนวน			
๑	บริเวณพักคอยสำหรับญาติเยี่ยม			๒.๔											/		
๒	ห้องพักแยกโรค (Isolate Room)			๒.๔											/		ต้องมีระบบกรองอากาศและฆ่าเชื้อที่เหมาะสม
	- Ante Room	๔.๕															
	- ห้องผู้ป่วย	๑๔.๐	๑.๕	๒.๔													
๓	ห้องรวม	๑๒.๐		๒.๔										/	๔		
๔	ห้องเดี่ยว	๑๔.๐		๒.๔													
๕	Nurses' Station	๗.๕		๒.๔										/			
๖	Equipment Rm.													/			
๗	บริเวณเตรียมยา	๖.๐												/			
๘	บริเวณเก็บของสะอาด (Clean Room)													/			
	ห้องพักของสกปรก (Dirty Room)													/			
๙	ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าเจ้าหน้าที่			๒.๔										/			
๑๐	ห้องให้คำปรึกษา (ถ้ามี)	๖.๐		๒.๔													
๑๑	ห้องพักเจ้าหน้าที่	๗.๕		๒.๔										/			

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- ภายในแผนกและห้องพักรักษาผู้ป่วยแต่ละห้องต้องมีระบบกรองอากาศและฆ่าเชื้อที่เหมาะสม
- ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องมีการขนส่งผู้ป่วยโดยเตียงเข็นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ หมวด ๒ ข้อ ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด
- ข้อกำหนดการปรับอากาศและการไหลเวียนของอากาศอย่างน้อยต้องเป็นไปตามมาตรฐานของสภาวิศวกรรมการปรับอากาศแห่งประเทศไทย

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล
แผนกผู้ป่วยใน (Inpatient Department)

ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			หมายเหตุ	
	พพ.ตร.ม./ห้อง.ตร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด(ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	๑-๑๐ เตียง		๑๑-๓๐ เตียง		๓๑-๖๐ เตียง		๖๑-๙๐ เตียง		๙๑ เตียงขึ้นไป		
				ความจำเป็น	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)			
๑ ห้องพักรักษาผู้ป่วยใน				/		/			/		/			
- ห้องพักรวม (ไม่รวมห้องน้ำผู้ป่วย)	ระยะข้างเคียงถึงม่าน โดยรอบ ทั้ง ๒ ข้างๆละ ไม่น้อยกว่า ๙๐ ซม.		๒.๕											
- ห้องพักเดี่ยว (รวมห้องน้ำผู้ป่วย)	๒.๕	๓.๕	๒.๕											
ห้องพักแยกโรค (Isolate Room)			๒.๕											ต้องมีระบบกรองอากาศและฆ่า เชื้อที่เหมาะสม
- Ante Room	๕.๕	๑.๕												
- ห้องผู้ป่วยแยกโรค	๑.๕		๒.๕											
๒ ส่วนประกอบ Nurse's station	๕			/		/			/		/			
- บริเวณทำงานพยาบาล	๗.๕		๒.๕	/		/			/		/			
- ห้องน้ำเจ้าหน้าที่			๒.๕	/		/			/		/			
- บริเวณเตรียมยา	๖			/		/			/		/			
- Equipment St. /Utility				/		/			/		/			
- บริเวณเก็บของสะอาด (Clean Room)				/		/			/		/			
- ห้องพักของสกปรก (Dirty Room)				/		/			/		/			
- ห้องพักและทำงานเจ้าหน้าที่	๗.๕		๒.๕	/		/			/		/			
๓ ห้องทำหัตถการ(เฉพาะห้องพักรวม) (ถ้ามี)	๙		๒.๕											
๔ ห้องน้ำ-ส้วม(เฉพาะห้องพักรวม)			๒.๕	/		/			/		/			
- ที่อาบน้ำ														
- โถส้วม														
- อ่างล้างมือ														
- โถปัสสาวะ														
๕ ห้องให้คำปรึกษา(ถ้ามี)	๖		๒.๕											

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- การวัดขนาดห้อง ให้วัดจากภายในผนังถึงภายในผนัง (Clear In) โดยเป็นพื้นที่สุทธิของการใช้งานจริง
- ทางเข้าห้องน้ำผู้พิการ กว้าง ๑.๕ เมตร โดยไม่ถือเป็นทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วย
- ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องมีการขนส่งผู้ป่วยโดยเตียงขึ้นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ หมวด ๒ ข้อ ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด
- การพิจารณาทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยในห้องผู้ป่วยรวมแผนกผู้ป่วยในของโรงพยาบาล ไม่ถือว่าทางสัญจรปลายเตียงผู้ป่วยด้านในสุดของห้องผู้ป่วยเป็นทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วย
- ข้อกำหนดการปรับอากาศและการไหลเวียนของอากาศอย่างน้อยต้องเป็นให้ได้ตามมาตรฐานของสภาวิศวกรรมการปรับอากาศแห่งประเทศไทย

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล
แผนกกายภาพบำบัด (Physical Therapy)

ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก						ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่		หมายเหตุ		
				๑-๑๐ เตียง		๑๑-๓๐ เตียง		๓๑-๖๐ เตียง		๖๑-๙๐ เตียง		๙๑ เตียงขึ้นไป						
	พท. ตร.ม./ห้อง, ตร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด(ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)			
๑	ส่วนทะเบียนสำนักงาน			๒.๕														
๒	บริเวณพักคอย			๒.๕					๓	/		๔	/		๕	/	๕	หากมีที่พักรอสำหรับผู้ป่วยและญาติ ส่วนกลางบริเวณใกล้เคียงแผนกกายภาพบำบัดสามารถใช้ร่วมกันได้
๓	บริเวณทำหัตถการ	๙/เตียง		๒.๕						/		/			/			
๔	บริเวณ exs/ฝึกเดิน (อย่างน้อย ๒๐ ตร.ม.)	๒๐/จุด		๒.๕						/		/			/			
๕	ห้องเก็บของผู้ป่วย/ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า	๒.๓		๒.๕						/		/			/			
๖	บริเวณเก็บวัสดุ/อุปกรณ์ฝึกเดิน	๒.๐					*			/		/			/			* ห้องเก็บวัสดุ/อุปกรณ์ฝึกเดิน โรงพยาบาลขนาด ๑-๑๐ เตียง สามารถใช้พื้นที่ร่วมกับสาขาอื่น

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- ทางเข้าห้องนำผู้ป่วย กว้าง ๑.๕ เมตร โดยไม่ถือเป็นทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วย
- ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องมีการขนส่งผู้ป่วยโดยเตียงเข็นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล
- ข้อกำหนดการปรับอากาศและการไหลเวียนของอากาศอย่างน้อยต้องเป็นให้ได้ตามมาตรฐานของสภาวิศวกรรมการปรับอากาศแห่งประเทศไทย

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล
แผนกเภสัชกรรม (Pharmacy Department)

ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก				ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่		หมายเหตุ		
				๑-๑๐ เตียง		๑๑-๓๐ เตียง		๓๑-๖๐ เตียง		๖๑-๙๐ เตียง		๙๑ เตียงขึ้นไป				
	พพ.ตร.ม./ตร.ม./ห้อง/ตร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด(ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น		จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)
บริเวณทำงานเจ้าหน้าที่			๒.๕	/		/		/		/		/		/		
๑ บริเวณจัดยา	๑.๕															
๒ บริเวณเตรียมยา	๑.๕															
๓ บริเวณตรวจสอบยา	๑.๕															
บริเวณให้บริการ			๒.๕	/		/		/		/		/		/		
๔ บริเวณจ่ายยา							*		*		*		*		*	* ขนาดพื้นที่ให้เป็นไปตามเหมาะสม
๕ บริเวณให้คำปรึกษา/ห้องให้คำปรึกษา	๖ /ห้อง															
๗ Sub Stock																
๘ บริเวณวางตู้เย็นเก็บวัคซีน	๑.๕															
๙ บริเวณทำงานเภสัชกร	๖.๐															

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- Sub Stock ควรมีพื้นที่สำรองยา และพื้นที่ให้คำปรึกษา /ห้องให้คำปรึกษาควรอยู่ใกล้เคียงกับบริเวณจ่ายยา
- ข้อกำหนดการปรับอากาศและการไหลเวียนของอากาศอย่างน้อยต้องเป็นให้ได้ตามมาตรฐานของสภาวิชาชีพกรมสถานแห่งประเทศไทย

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล														
แผนกทันตกรรม (Dental Department)														
ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			หมายเหตุ	
	พท. ตร.ม./ห้อง.ตร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด (ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	๑-๑๐ เตียง		๑๑-๓๐ เตียง		๓๑-๖๐ เตียง		๖๑-๙๐ เตียง		๙๑ เตียงขึ้นไป		
				ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น	จำนวน	ความจำเป็น		จำนวน
๑	เคาน์เตอร์ต้อนรับ	๔.๕		๒.๔										
๒	ห้องบริการทันตกรรม	๔.๐	๒.๐	๒.๔										
๓	ห้องผ่าตัดทันตกรรม (ถ้ามี)	๑๖.๐	๒.๐	๒.๔										
	Recovery (ถ้ามี)	ระยะข้างเคียงถึงม่าน โดยรอบทั้ง ๒ ข้างๆละ ไม่น้อยกว่า ๙๐ ซม.		๒.๔										
๔	ห้อง X-RAY (Panorama)	๖.๐		๒.๔										
๕	ห้อง X-ray ฟัน Digital	๔.๐		๒.๔										
๖	ห้อง X-ray (Panorama+Intra oral)	๙.๐		๒.๔										
๗	เตรียม SUPPLY			๒.๔										
๘	LABORATORY	๗.๕		๒.๔										

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- ทางเข้าห้องน้ำผู้ป่วย กว้าง ๑.๕ เมตร โดยไม่ถือเป็นทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วย
- ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องมีการขนส่งผู้ป่วยโดยเตียงเข็นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ หมวด ๒ ข้อ ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด
- ข้อกำหนดการปรับอากาศและการไหลเวียนของอากาศอย่างน้อยต้องเป็นให้ได้ตามมาตรฐานของสภาวิศวกรรมการปรับอากาศแห่งประเทศไทย

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล
แผนกแพทย์แผนไทย (Thai Traditional Medicine Department)

ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			หมายเหตุ												
	พ.ต.ร.ม./ห้อง.ต.ร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด(ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	๑-๑๐ เตียง			๑๑-๓๐ เตียง			๓๑-๖๐ เตียง				๖๑-๙๐ เตียง			๙๑ เตียงขึ้นไป								
				ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)		ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)						
๑ บริเวณพักคอย/สอบถาม ซักประวัติ คัดกรอง	๔.๐		๒.๔																						
๒ ห้องตรวจ (โต๊ะ เก้าอี้ เตียง อ่างล้างมือ)	๙.๐	๒.๕	๒.๔																						
๓ เตียงนอน			๒.๔																						
- ห้องนอนเดี่ยว	๙.๐																								
- ห้องรวม	๕.๐	๒.๐																							
๔ ห้องหรือบริเวณปรุงยา (ถ้ามี)	๙.๐		๒.๔																						
- ห้องหรือบริเวณเก็บยา/จ่ายยา	๔.๐																								
๕ ห้องอบสมุนไพร																									
- ห้องเดี่ยว	๑.๕	๑.๒	๒.๔																						
- ห้องรวม	๓.๐	๑.๕	๒.๔																						
- ห้องอาบน้ำ	๑.๐																								
- ห้องหรือบริเวณเตรียมอุปกรณ์ที่บ่มหรือเกลือ	๔.๐	๒.๐																							
- บริเวณเก็บอุปกรณ์	๔.๐	๒.๐																							
๖ บริเวณเปลี่ยนเสื้อผ้า	๑.๕		๒.๔																						

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- ทางเข้าห้องน้ำผู้ป่วย กว้าง ๑.๕ เมตร โดยไม่ถือเป็นทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วย
- ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องมีการขนส่งผู้ป่วยโดยเตียงเข็นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ หมวด ๒ ข้อ ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด
- ข้อกำหนดการปรับอากาศและการไหลเวียนของอากาศอย่างน้อยต้องเป็นให้ได้ตามมาตรฐานของสภาวิศวกรรมการสถานแห่งประเทศไทย

เกณฑ์มาตรฐานความต้องการขั้นต่ำของสถานพยาบาล
แผนกแพทย์แผนจีน (Traditional Chinese medicine Department)

ส่วนประกอบ	ขนาด (ไม่น้อยกว่านี้)			ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			หมายเหตุ						
	พท.ตร.ม., ตร.ม./ห้อง, ตร.ม./เตียง	ส่วนที่แคบที่สุด(ม.)	ความสูงพื้นถึงฝ้าเพดาน (ม.)	๑-๑๐ เตียง			๑๑-๓๐ เตียง			๓๑-๖๐ เตียง				๖๑-๙๐ เตียง			๙๑ เตียงขึ้นไป		
				ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)		ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)	ความจำเป็น	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม.)
๑ บริเวณพักคอย/สอบถาม ชักประวัติ คัดกรอง	๔.๐		๒.๔																
๒ ห้องตรวจ (โต๊ะ เก้าอี้ เตียง อ่างล้างมือ)	๔.๐		๒.๔																
๓ เตียงนอน/ เตียงฟุ้งเข็ม	๔.๐		๒.๔																
๔ บริเวณเก็บอุปกรณ์	๒.๐																		
๕ ห้องสมุนไพร																			
- ห้องปรุงยา	๔.๐		๒.๔																
- ห้องเก็บยา	๔.๐		๒.๔																
- บริเวณวางตู้เย็น	๑.๐																		
๖ บริเวณเปลี่ยนเสื้อผ้า	๑.๕		๒.๔																

ข้อกำหนดเพิ่มเติม :

- ทางเข้าห้องน้ำผู้ป่วย กว้าง ๑.๕ เมตร โดยไม่ถือเป็นทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วย
- ทางสัญจรร่วมในส่วนที่ให้บริการผู้ป่วยซึ่งต้องมีการขนส่งผู้ป่วยโดยเตียงเข็นต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ หมวด ๒ ข้อ ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนด
- ข้อกำหนดการปรับอากาศและการไหลเวียนของอากาศอย่างน้อยต้องเป็นให้ได้ตามมาตรฐานของสภาวิศวกรรมการปรับอากาศแห่งประเทศไทย